

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2813,Prezentacja-wynikow-ogolnopolskiego-projektu-edukacyjnego-IPN-Sladami-zbrodni-Wa.html>
17.03.2026, 12:53

Prezentacja wyników ogólnopolskiego projektu edukacyjnego IPN „Śladami zbrodni” – Warszawa, 27 listopada 2008 r.

19.11.2008

27 listopada 2008 r. w Belwederze w Warszawie odbyła się prezentacja wyników ogólnopolskiego projektu edukacyjnego IPN „Śladami zbrodni”. Uczniowie i nauczyciele z 28 szkół z całej Polski przedstawili publicznie prace przybliżające i dokumentujące miejsca związane ze zbrodniami aparatu bezpieczeństwa w latach 1944–1956.

Dokonali m.in. nagrań relacji świadków i rodzin ofiar represji, przeprowadzili wizje lokalne w miejscach związanych ze zbrodniami, a zdobyte informacje wykorzystali w scenariuszach sztuk teatralnych, filmach, czy napisanych przez siebie wierszach. Ich praca oceniona została przez sześciu ekspertów: dr. Tomasza Łabuszewskiego, koordynatora ogólnopolskiego projektu (OBEP IPN Warszawa), Jacka Pawłowicza (OBEP IPN Warszawa), Kazimierza Krajewskiego (OBEP IPN Warszawa), Monikę Rybicką (OBEP IPN Warszawa), Izabelę Rychert (OBEP IPN Gdańsk) i Marcina Zwolskiego (OBEP IPN Białystok). Wszyscy specjaliści stwierdzili, że uczniowie przeprowadzili badania porównywalne do pracy zawodowych historyków i dziennikarzy śledczych. Młodzież stała się depozytariuszem pamięci. „Projekt wymagał od uczniów i nauczycieli pewnej determinacji, bowiem problem zbrodni komunistycznych nadal jest w naszym kraju mało znany” zaznaczył dr Tomasz Łabuszewski.

Każda ze szkół otrzymała nagrodę w postaci aparatu fotograficznego, ufundowanego przez Instytut Pamięci Narodowej, natomiast każdy uczeń otrzymał album „Rotmistrz Witold Pilecki 1901–1948” oraz dyplom.

W projekcie udział wzięły:

1. Gimnazjum, Giby, woj. Podlaskie

Grupa uczniów, podążając szlakiem obławy augustowskiej, dotarła do miejsc, gdzie byli przetrzymywani zatrzymani. Przeprowadziła również wywiad z Józefem Szarejką, w piwnicy którego znajdowało się takie więzienie, oraz ze swoimi bliskimi, będącymi jednocześnie świadkami tamtych wydarzeń.

2. Gimnazjum im. Jana Pawła II w Miastku

Uczniowie pod opieką nauczyciela historii zlokalizowali i sfotografowali dawne siedziby PUBP, NKWD, MO i PZPR. Natrafili również na ślad Tajnej Młodzieżowej Partyzantki Krajowej w Miastku w latach 1949–1952.

3. Gimnazjum publiczne im. Pisarzy Kaszubsko-Pomorskich, ulica Mickiewicza 22, Luzino, woj. Pomorskie

Uczniowie klas drugich i trzecich udokumentowali kilka zbrodni komunistycznych, mających miejsce w ich regionie, stworzyli kronikę projektu oraz spektakl teatralny opowiadający historię kilku bohaterów, których losami się zajęli.

4. Gimnazjum nr 9 w Gorzowie Wielkopolskim

Uczniowie odkryli ślady działalności bezpieki w latach powojennych w Gorzowie Wielkopolskim oraz jej ofiary. Dotarli do dawnej siedziby PUBP przy ul. Jagiełły 3a. Przedstawili historię Jana Sapkowskiego, który został w tamtych czasach aresztowany i skazany.

5. I LO im. Stanisława Konarskiego w Zambrowie

Uczestnicy projektu zajęli się siedzibą PUBP w Zambrowie. Przeprowadzili kilka wywiadów z ofiarami bądź świadkami działania aparatu bezpieczeństwa.

6. Publiczne Gimnazjum nr 2 im. Sybiraków w Grajewie

Prezentacja dotyczyła dawnej siedziby PUBP w Grajewie. Uczniowie dotarli do zdjęć przedstawiających siedzibę. W piwnicach tego budynku znajdowało się więzienie, w którym przebywał Józef Dobrzycki, z którym uczniowie przeprowadzili wywiad.

7. Gimnazjum nr 143 z oddziałami integracyjnymi w Warszawie

Tematem prezentacji były losy Barbary Łęgowskiej-Komorowskiej, z którą uczniowie przeprowadzili wywiad, oraz miejsca związane z jej historią (dawna siedziba WUBP w Warszawie przy ul. Sierakowskiego 7, siedziba PUBP w Siedlcach przy ul. Piłsudskiego 4 oraz więzienie w Bojarowie), a także historia Jana Majkowskiego, pseudonim „Atlantyk”, i miejsca, gdzie poddawany był represjom (więzienie we Wronkach, dawna siedziba PUBP w Sieradzu, więzienie w Bydgoszczy).

8. Zespół Szkół Zawodowych im. prof. Karola Olszewskiego w Sędziszowie Małopolskim

Tematem prezentacji była dawna siedziba PUBP w Dębicy. Uczniowie zebrali zdjęcia dotyczące miejsc związanych z aresztowaniami, przeprowadzili wywiady ze świadkami tych wydarzeń.

9. I LO im. Obrońców Westerplatte w Mrągowie

Prezentacja dotyczyła budynku dawnego PUBP w Mrągowie.

10. Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Nidzicy

Uczniowie przedstawili serię historii i wspomnień ofiar Urzędu Bezpieczeństwa w Nidzicy, połączonych z licznymi fotografiami miejsc oraz bohaterów.

11. Zespół Szkół nr 2 im. E. Kwiatkowskiego w Dębicy

Uczniowie przeprowadzili wywiady z wieloma ofiarami represji po II wojnie światowej, opowiedzieli ich historię oraz sposób widzenia tamtej rzeczywistości z perspektywy dnia dzisiejszego.

12. Gimnazjum Nr 1 im. Jana Pawła II w Sejnach

Projekt został zrealizowany w postaci strony internetowej, dostępnej pod adresem: projekt edukacyjny „śladami zbrodni”.

13. Liceum Ogólnokształcące im. Ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie

Uczniowie przeprowadzili kilka wywiadów, między innymi z Aliną Skarzyńską, obecną mieszkanką dawnej siedziby PUBP przy ulicy Narutowicza 5.

14. Zespół Szkół w Kościelcu pow. Koło

Uczniowie pokazali kilka miejsc represji przez pryzmat jednego człowieka, Jana Szlejera.

15. Gimnazjum nr 47 w Bydgoszczy

Temat: Obóz Potulice k. Nakła nad Notecią .

16. III LO w Bydgoszczy

Temat: więzienie bydgoskie przy ul. Wały Jagiellońskie.

17. IV LO im. K.K. Baczyńskiego w Olkuszu

Temat: Badanie zbrodni komunistycznych na terenie Olkusza.

18. Zespół Szkół im. Cypriana Kamila Norwida w Dzierzganii

Prezentacja dotyczyła działalności Urzędu Bezpieczeństwa w Dzierzganii.

19. Zespół Szkół nr 1 we Wronkach

Uczniowie opracowali reportaże poświęcone Tadeuszowi Lemańskiemu, Józefowi Hasińskiemu oraz Bożenie Stróżyńskiej.

20. Gimnazjum im. Ireny Sendler, Toszek, woj. śląskie

Prezentacja porusza temat obozu NKWD w Toszku, znajdującego się przez kilka miesięcy na terenie szpitala. Przedstawiono relacje naocznych świadków zatrzymań, osób przymusowo związanych z obozem, również obecne fotografie tego miejsca i plan dawnego obozu.

21. Gimnazjum, Pietrowice Wielkie, woj. Śląskie

W ramach projektu uczniowie przedstawili historię oraz zdjęcia z rodzinnych stron, przedstawiające między innymi dawne siedziby MO, NKWD, obóz dla Ślązaków oraz ówczesną siedzibę PUBP w Raciborzu.

22. I LO w Rawiczu

Temat: Historia organizacji młodzieżowej w l. 1946-48 w Rawiczu - „Krwawej Ręki”.

23. III LO w Radomiu

Temat: Historia budynków Gestapo i NKWD przy ul. Kościuszki w Radomiu.

24. Zespół Szkół w Turku

Temat: Historia oddziału pod dowództwem kpt. Eugeniusza Sokolskiego ps. „Groźny”.

25. Gimnazjum nr 47 w Bydgoszczy

Temat: relacja więźnia PUBP w Bydgoszczy pana Czesława Rzadkosza.

26. Publiczne Gimnazjum nr 9 w Białymstoku

Uczniowie przedstawili historię wybranych represjonowanych mieszkańców Białegostoku.

Wszystkie informacje zamieszczone zostaną na stronie internetowej www.slady.ipn.gov.pl.

IPN planuje w przyszłym roku wydanie wersji albumowej uzyskanej dokumentacji miejsc związanych ze zbrodniami aparatu bezpieczeństwa.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

